

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un trim. . 12 «
 Pe o lună . 2 «
 Nrul de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Miksa utca 2—3.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Mihail Eminescu.

De Nicolae Iorga.

Eminescu se deosebește de toți scriitorii vremii sale și prin aceea că opera lui întregă n'are nici în cea mai slabă măsură și supt nici un raport caracterul local, provincial, ci numai caracterul general românesc. E cel dintâiu scriitor român care scrie cătră toți românii într'un graiu pe care românii de ori unde îl pot recunoaște ca al lor.

Născut în colțul de cătră graniță al Moldovei-de-sus, crescut în Bucovina, apoi școlar într'un așezământ de cultură ardelean, în sfârșit student de Viena între românii din toate părțile, cari sub îndemnul lui, pun la cale înaintea mormântului din Putna al lui Stefan-cel-mare, cea dintâiu serbare a sufletului, a tradițiilor, a gloriei românești, care sunt ale tuturor celor de sângele nostru și de limba noastră, înfrățit, apoi, cu poporul prin străbaterea adâncă a tainelor cântecului mulțimilor, — Eminescu e întruparea literară a conștiinței românești una și nedespărțită.

Aceasta, și nu articolele pentru conservatori în »Timpul« din București, nu partea din ele, pecelluită mai mult cu semnul osebitor de partid, aceasta e și valoarea lui politică, marea, covârșitoarea lui valoare politică. Românul care s'a simțit acasă în toate stratele, ținuturile și vremurile neamului său, a fost un om politic prin lumina gândului și puterea trainică a scrisului său, prin simbolul de unitate cuprins în ființa sa literară, în inspirația și gândul său. Intemeindu-se pe tot ceea ce simțim noi, el s'a ridicat, într'un nebiruit avânt spre culmile culturii moderne.

De aceea el e vrednic de pomenire ori unde se luptă cu întunerecul adânc și cu vântul vrăjmaș o licărire din conștiința neamului.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA».

Mihail Eminescu.

Catrene inedite.

*Când te pierzi în valul vieții
 Trist la țärm, doar eu rămân:
 Brațe fără de nădejde,
 Navă fără de stăpân.*

*Cum se tulbură isvorul
 Când din el drumetu' bea,
 Ast-fel mă'nșioară dorul
 Când răsai în calea mea.*

*Tu ești aerul, eu harpa
 Care tremură la vânt...
 Tu te miști eu mă cutremur
 Cu tot sufletul în cânt.*

*Eu sunt trubadurul. Lira,
 Este sufletul din tine,
 Am să cânt din al tău suflet
 Să fac lumea să suspine.*

Eminescu despre Beethoven:

»Adânc ca marea puternic ca furtuna«.

Lui Eminescu.

(La Dumbrăveni*)

Pădure ningi câte va frunze
Pe fruntea-i de aramă rece,
Tu ce rămâi nepieritoare
Ca geniul, când totul trece!

Zi-i vântului să-i cânte doine
De dragoste, sau haiducești
Poetului ce-a fost mândria
Gândirei noastre românești.

Și glasul lui să fie dulce...
Măcar în lumea neființei
Să-și uite lungile lui chinuri
Acest copil al suferinței.

Natura cel puțin mai blândă
Cu umbra tragică să fie
A celui ce 'n eterne versuri,
A prins, eterna poezie!

Și stelele din golul serei
Picând în jurul lui schintei,

*) La Dumbrăveni subț teii din pădure, e un bust al lui Eminescu, înălțat acolo de un prinț generos

Să i pară că iubirea moartă
Il mângăie cu ochii ei.

Și când în serile de toamnă
Va răsări dintre poteci,
Bălaia inimei lui Doamnă
Cu mâini subțiri și brațe reci.

În ora tainică și calmă
Când ceața scutură vestmântu-i,
Și luna 'n cimitir veghiază
În loc de candelă, — mormântu-i,

Pe când o trestia, un rufăr,
Un tei aminte-aducător
Înțelegând poate ce sufăr
Poezii mari în viața lor,

Privindu-i chipul între frunze,
Vrăjit, de-al bronzului vestmânt,
Și întrebând mirați — ce cată
Subt lună morții din mormânt.

Atunci, în nopțile albastre
Când lumea, uită și petrece,
Luceafărul o să l privească
Cum stă : nemuritor și rece!

Cincinat Pavelescu.

Un rapsod.

De Gh. D. Mugur.

În istoria literaturii noastre nu știu drept ce poate să treacă Eminescu, — un romantic în senzul bombastic al lui Hugo, un clasic în înțelesul vag al lui Taine, sau cel limpede al lui Goethe — eu înțeleg prin clasic tot ce-i sănătos și prin romantic din potrivă — un excentric, un mistic, un visător umanitar, un naționalizator al poeticii universale la noi, un reacționar al subredelor forme de mai 'nainte, un spiritualist, un poet al umbrelor, un nebun ori un luceafăr... nu știu.

Eu știu numai că în poezia noastră două genii sunt adevărate: Eminescu și poetul anonim al doinelor — poporul. Eminescu e pandantul artistic al acestui maestru anonim.

Biografia lui: o tragedie. N'o citiți. E o pagină de rușine pentru societatea românească dela sfârșitul veacului trecut.

Ca Rembrandt, care făcea portrete la bătrânețe, ca să aibă o scudă de trai, Eminescu a cerșit ca să nu moară de foame. Copleșit de boală și de mizerie n'avea pe nimeni. Acea care-l îngrijia — o sfântă — a murit de durere și de rușine. Buzele maestrului s'au răcit de nepăsarea noastră.

Aș fi vrut ca viața lui să n'aibă istorie. Să ni-l închipuim numai, mare, liber și senin, un geniu care creiază, un zeu dar nu un om.

Astăzi d'abia, înțelegerea noastră pregătește apoteoza celui mai mare poet, care întrupează în el conștiința unui neam și puterea lui de creațiune artistică.

Geniul lui Eminescu purcede de-adreptul din sufletul poporului său. El e plămădit din înțelegerea și pătrunderea adâncă a tainelor lui din doină, din iubirea profundă de tradiții, de gloriă, de limbă a neamului său, din durerea pământului nostru.

Eminescu e poetul tuturor românilor. El a făcut versuri nu numai din nenorocire.

— Mihail Eminescu. —

Cugetări inedite.

Geniul? — A doua creațiune a lumii prin artă

Sufletul e o sfărmătură din Dumnezeu care se caută pe sine însuși.

Religie e tot ce aruncă o rază dincolo de groapă.

Albia râului n'aude vâjiiul apei care o poartă.

Omul crede un strop, se îndoieste o mare.

Prietenia e o transformare a iubirei; ea nu depinde de sex, de aceia e mai pură.

Muzica e un drum: duce la cer.

Mira

fragment dramatic de M. Eminescu.

Maio. M. Ta ce-ți este? Ce ai?
Stefăniță. Ce am? Nimica!
Copil!... numai icoana te-a înghețat de frică!
Tu stai uimit, și nu știi să crezi ori să nu crezi!
Deschide peptu-mi rece... deschide și să vezi!
Noptosul cimitiriu, ce doarme subt coline,
Purtând în peptu-i pacinic atâtea mii lumine
Ce s'au stins, mi e lumea... Biserița sfântă
În care nu preoții ci vânt și coabe cântă,
E sufletu-mi. În el icoane șterse cu fețele pătate
Sunt visurile mândre ce le-am avut odată...
Căci ca vechi icoane din zilele bătrâne
Arătări, visuri mândre, doruri din cer venite
Ci-n sufletu-mi acuma stau stinse și urâte,
Coprind încă ca mumii iconostasul lor,
Până ce vântul — moarte le-a mormânta 'n ruină,
În ruina pustie a corpului meu nins
De vreme. Altarul de-o pală rază 'ncins
E inima mea tristă, încinsă de durere.
Vergina care moartă stă 'ntinsă în tăcere
E-amorul ce'l simt eu. E tristul meu amor
Ce stins îl păstrez încă în inim' un odor,
Deși 'nghețat și palid dar totuși mai mângăie
Inima mea cea moartă... dar câte odată 'nvie
Un gând lunatic, palid, nebun, dor de lumină
Ce inima mea stinsă în noapte-i o 'nșenină
Ș'atunci arunc' amoru-mi giulgiul ce-l înfășoară

Prin bolta sparlă s'uită la steaua care zboară
Pe cerul lumii moarte. Stea... aur ca speranță
Ce'n cerul lumii, 'n nori-i lumina-i o balanță
Și varsă câte-odată o rază blândă lină
Pe iubirea mea trezită din inima 'n ruină.

Maio. Nefericite Doamne, ce cruntă și-e iubirea
De unde știi că poate te așteaptă fericirea
Poate că încă amorul își va zimbi odată
Tocmai în fiica dulce de tine adorată...

De unde știi?... Și d'asta atâtea te topești
Incât mai mult o umbră decât ființă ești.

Pe față-ți a tras brazde cumplite dureri!
Ștef. Azi sunt bătrân de tinăr! Ce fel eram eu ieri.

Pe fruntea mea senină al bucuriei mir
Și sufletu-mi o rouă în aurit potir

Pe ceru-mi stele negre se văd și se ador
În geniu-mi speranțe — lungi aripe de sbor.

Pe buza-mi zâmbet rece, regali cum aștri în Nord
Surid l-a mării triste sălbaticul acord.

Un zeu scaldat în cerul a mii de rugăciuni!
Satan ce nu căzuse în timpii cei străbuni

A vieții lui damnate.

O, când mi-aduc aminte cum inima mea jună

Sbura prin lumea albă ca gelița nebună

Ce înecă a ei suflet în suflete de flori

Și 'n visuri aurite aripele-i recori!

Pân' te-am văzut, o Mira... pân' te-am văzut în față

Inger cu sin de piatră, cu diadem de ghiață

Și de atunci sunt întocmai ca oarba vijelie,

Ce-și mână a ei suflet prin volburi de pustie

rociile sufletului său, ci și din acele ale neamului său.

Poezia lui corespunde psihologiei noastre ca și eternului ideal al Artei și asta e taina cea mare a stăpânirii lui asupra sufletului românesc. Puterea ei va dăinui de-apururi.

Influența lui Eminescu asupra cugetării și limbii românești e covârșitoare. Puterea noastră de creațiune artistică se mistuie par'că în flacăra geniului său. Acestei influențe i-s'au adus felurite înțelegeri și credinți: unul tălmăcește prin aceea că, Eminescu a fost poetul firesc al forme sociale în care a intrat societatea românească după revoluțiunea din 1848, altul o explică prin magia forme, prin desăvârșita structură a versului, prin cuvinte fascinante, printr'un farmec particular al limbii românești.

În fiecare credință e o parte de adevăr.

Eminescu a adus în literatură noastră ceva nou: simțiri adevărate, gândiri geniale, o rebeliune prometeică de artist sublim, un sentiment ideal de înțelegere a naturei, limba veche și înțeleaptă într'o țesătură nebănuită de cuvinte și oțelită în flacăra durerii lui, o daltă de zeu în sculptura versurilor, toată puterea de protestare împotriva păcatelor societății, și arta, arta cea mare — sufletul nostru tot, în ființa lui literară.

De aici, efectul surprinzător al lui, puternic ca un *Ça ira*, în vremea baricadelor franceze.

Și subț intensiva lumină isvorâtă din cugetarea acestui maestru genial, ochii celor mici s'au închis ca de ploaia orbitoare a razelor de soare și neputând să vadă relieful sublim al acestui soare, l-au negat.

Atunci, apare la Blaj, evanghelia fariseilor în 210 pagini de necuviință literară, în care gloria cea mai curată a neamului e negată!

Aiurea, se acuza poetul cel mai original, ca plagiat al lui Heine și Lenau, ca importator al filozofiei pesimiste din Germania și în deosebi al lui Schopenhauer, filozofie care mistuie aripile avântului și lasă în suflet discorajare.

Alții, că el ni-a îmbolnăvit sufletul cu desgustul de lume și setea adâncă de moarte.

Erezii.

Eminescu n'a fost nici Heine, nici Lenau, ci ființa literară în care s'a întrupat conștiința românească și geniul ei artistic.

Heine e un scamator genial. Nu e sincer. Lenau e sincer, dar e sombru. Vede lumea printr'o străvezie pânză neagră. A murit înăbușit de mirosul morții. Lenau apoi, protivnic lui Eminescu, a fost un poet personal, până și în poemele cu caracter obiectiv și chiar în vestitele lui »Cântece polone«. Toți sunt sombrii: Faust ca și Don Juan.

Eminescu a fost un visător, dar nu ambițiosul trist: René, Manfred.

Dacă un vânt de tristețe suflă puternic în poezia lui, apoi aceasta e și răstrângerea atmosferei sufletești de atunci. Starea timpului în care a scris Eminescu n'a fost veselia. Secolul trecut a fost pentru noi un secol de neliniște, de sbuciumare, de revoluțiuni, un secol pavat cu morminte. Și marea aceasta perfidă a veacului de neliniște, de-abia în pragul secolului de acum își astâmpără valurile și și culege norii de pe cer. Harpa noastră a avut strune triste. Între inimă și soare a fost o perdeă de lacrimi. De aceea, nu Alexandri este expresia veacului său.

Eminescu, nu putea să strige ca acel Iulian Apostatul: Un imn, un imn pentru a slăvi viața, lumina, fericirea.

Viața lui a trecut tristă, ca o navă pe un ocean furtunos bătut de vânturi și întunecat de nori, între stâncile de flăcări ale morții.

În tristețea lui s'a mai oglindit apoi melancolia doinei noastre, acel Weltschmerz fatal care suflă dela Creațiune. De aici cumulara simțimentelor noastre în poezia lui.

Eminescu a simțit viața cea adevărată. Ceilalți artiști o falsificase. Între el și Alexandri de pildă e aceeași deosebire ca între pânzele lui Vernet, Gérard, da

Vinci, cu bătălii de paradă, și acelea adevărate ale lui Neuville și Grigorescu.

În esență poezia cea adevărată, nu e cea veselă, ci aceia care răstrânge amestecul de jale și plăcere, soarele și furtuna sufletului nostru. De aceea, Doina e expresia cea mai sublimă a poeziei. În Eminescu, Doina aceasta e stâncă gigantică din care isvorește acel fluviu impetuos de poezie, cu valuri de mare, cu răstrângerea cerului nostru în el.

Eminescu e poporul, e lumea. Poetul adevăratului!

Nu-i faceți proces de crimă din pesimism. Pesimismul lui e pesimismul firei. Natura nu e un izvor de liniște. În orice element al firei, durerea e fatală. Natura suferă ca omul. Piatra, o roade stropul de apă și muschiul îi pune poveri de bătrânețe. Când fulgerul o crapă e o sfâșiere imperceptibilă de vieți, cari mor de durere, căci nu e nimic fără de viață în fire.

Pesimismul lui Eminescu purcede din durerea lui și a sufletelor semene pe cari le roade păcatele societății. N'a fost neliniștit și sâtul de viață prin fire, ci prin dănuirea relelor de cari societatea e încărcată, ca norii furtunoși ai cerului de fulgere mistuitoare.

Eminescu n'a fost un suflet chinuit de neliniște neînțeleasă, ca Rosmer al lui Ibsen, care vedea toate în negură rece subț liniștea vânt al morții; n'a fost un discorajat fără pricini ca Byron, al cărui suflet întrupat în geniala lui ficțiune Manfred își caută moartea rătăcind pe Jungfrau, în deșerturile ghetare.

Pesimismul lui Eminescu e natural. Nu-i cereți lui veselia și sănătatea lui Alexandri din Pasteluri și Romante. Vântul durerii nu suflă în poeziile bardului bucolic, pentru că n'a suflat nici când peste sufletul lui. Ca o mare senină și calmă, netezită de brize ușoare în splendide apusuri de Sud, a fost sufletul lui Alexandri. Eminescu dimpotrivă: o mare agitată, naufragii, țipăt lugubru de pasări, nori sfâșiați de flăcări, ruine sombre pe țarm... Și uneori numai superbe crepu-

Prin volburi de aramă, prin un nisip de foc
Ce ard suflarea ntrânsa, dar nu o țin în loc;
Căci ea înflăcărată departe n veci aleargă
Prin arida pustie, prin val de mare largă
La îngerul ce plană n palatul fericit
Gândind de-adâncul mării, de aier oglindit.
O! de m'ar iubi Mira, de m'ar iubi atunci
M'aș face o filomelă ce cântă n sfinte lunce
M'aș face-un poet înger dintr'un tiran de fier
Ce înegrește lumea subț cel mai senin cer.

Maio. Poate că te iubește... de unde știi?

Stefăniță. Nu spune

Privirea ei e fixă ca a unei nebune.
Adese-ori căutat-am să-i spun amorul meu
Dar ochiul ei cel aspru și zâmbetu i ateu
Sdrobia inima n mine, ghițăa cuvântu n gură
Simțiam cum desperarea tot sufletul mi-l scură.
O lume toată are zâmbirea ei ce luce
O umbră trece n noapte-i și ea își face cruce
Durerea ce își ride de regele noroc
Din stelele ei face să curg' un mir de foc.
Stă D-zeu ce-adiie în ceru-i înflorit
Ascultă ruga-i blândă, ce trece liniștit
Prin nopțile nstelate — o muzică de vis
Ce nundă fața-i veche c'un dureros suris
Și inima-i bătrână din nou o mai inspiră
De cugetă lumi nouă — cugetă o liră
Dulci melodii și doruri... o lume, cer și fire
În cântecu-i, visarea-i, o lacrim', o privire
Ci în lumea asta ntreacă sunt eu și numai eu,

Ce n'am nici o atomă din tot cugetul meu.
Și tocmai de-asta mintea-mi seacă de tulburare
Căci n'am nici o privire fie omoritoare
Căci n'am nici un atom din însu-i diafan
Nici partea nopții palizi, nici partea lui Satan.
De-aceea urăsc lumea c'o patimă ateă,
Aș blăstăma pe mama, fiind c'a fost femeie,
Femeie ca și dânsa. Și fiindcă îmi vine
Ca să mă rup în două, ca să mă smulg din mine.
O, nu știi ce-i amorul, nu știi campitul chin
Ce umple al meu suflet de moarte și venin!
De-ai ști!

Maio. Nu știi o Doamne?

Stefăniță. O știi? Sărmana copil!
Și tu (uitându-se la ei cu milă). Și ei... nebulul...
De aceea ai pălit
De aceea nu mai râzi tu, de-aceea cauți tu trist
Dară deși amorul e crud, e și amar
Tu ești poet și n țin gâsești a ta răsplată.
Tu totuși ești ca floarea ce-și e destulă sie [și]
Maio: Dacă eu și al meu suflet și el era să fie
Ca noul care poartă gândirea-i aspră, rece
Pe-un cer fără lumină. Eu... am văzut că trece
Un înger înainte-mi și l-am iubit din cale-mi,
L-am iubit cum iubește ecoul trista vale
Cu dulcile ei taine, cu monotone șoapte
Cu sufletul ei tânăr țesut din flori și noapte!
Dar valea nu iubește ecoul ce suspină?
Ce mi pasă? Ard ca steaua în propria-mi lumină
Și tac... Și lina pace, sublima mângăiere,

S'amestecă cu sufletu-mi ce în vecie cere
Cere ce?... Știu eu oare, sau am știut vr'odată?
În visul vieții mele văd fața-i adorată
Și o iubesc... ce-mi pasă de ar iubi-o ș'alții
Nu iubesc luna n ceruri toate undele bolții...
Însă undă de undă etern nu e geloasă?
E visu-inimei triste... icoana-i dureroasă
E pentru mine sfântă... O dulce rugăciune
Etern șoptesc în sânu-mi cuvintele ei bune.
N'o mai iubesc pe dânsa, nu mai iubesc femeia,
Ci sufletul, lumina, adorm într'însa zeea.
Când în genunchi în rugă la sfintele altare
Atuncia eu la dânsa că mă închin îmi pare,
În sine-o părere, e un vis, e o năluca
Ce inima învie, iară nu o usucă...
E viața vieții mele. Eu de-ar fi a mea însă
De-aș așinti în ochi-i privirea mea cea plânsă
Poate-aș găsi-o rece, ideea-ar fi grozavă.
Că ea nu mă iubește și un vulcan de lavă
S'ar face al meu suflet, ars de o gelozie
Secat de-un amor barbar... Dar astfel... poezie
Și cântece și visuri și inima mea jună
În sufletu-mi ca ziua astfel se împreună
Cum ai țese n ghirlande stele lucinzi cu flori
Ideie cu ideie se ncing adeseori.
Cum se cuprinde înger cu înger în lung vis
Și în oglinda de-aur din sufletu-mi deschis,
Ca într'o grădină mândră cu flori, cărări și taine
Apare o zeităte în albe și lungi haine
Cu fruntea n rază blonde... albă și tristă-i ea
E visu inimei mele, este iubirea mea.

scule solare, liniște, lună, castele romantice pe țarmuri, insule de baladă, stoluri albe de pasări, corăbii spre Thule.

Și ce singuratec a fost acest visător! Ar fi vrut să se strecoare fără să-l cunoască lumea. Poate de aceea a fost așa puternic. Așa crede Stockman lui Ibsen — omul cel mai puternic din lume e acela care este cel mai singur...

Ori cum ar fi fost, nu va fi decât un Eminescu la români, dupăcum nu e decât un Rembrandt în Olanda, un Shakespeare în Anglia. Celorlalți cari vor mai veni după el, li va lipsi ceva din geniul lui.

Da.

Acest paria, nesocotit multă vreme, trăind în adolescență, taciturn, misterios, solitar, e cel mai mare nume în poezia noastră, maestrul și Mesia artei adevărate.

În opera lui vedem tot; nu uită nimic.

Imperiul lui e acela al cugetării. Și când gândul se face vers, cuvintele din cari se închiagă sunt tari, neclintite acolo ca piatra dură a stâncilor ce nu se pot muta.

Eminescu numai, are cumpăna valorii cuvintelor și în privința aceasta e un alchimist care se slujește de cuvânt să dea strălucire de brilliant ideei, unui vers.

El sculpează Venere, madone, chipuri de voivozi, cavaleri sălbatici, moșnegi cu mușchii pe piept, regine, fecioare palide, îngeri, demoni... zăpăcește singurătăți de mare, lacuri, castele, păduri de aramă, nopți de basme, biserici în ruină, cetăți crepusculare, lupte dela 1400... și dă sbor armoniei de sonori, numai cu puterea cuvântului.

Eminescu e Rembrandt al poeziei noastre: un magician. Ca și marele meșter olandez ajunge să dea lucrurilor din lumea aceasta, un aier din cealaltă.

*

Pomenirea lui se cuvine pururi, ca unui Zeu adevărat.

În antichitate Silius Italicus ridică un templu lui Virgil, și romanii avură cultul lui. În Florența, fecioarele din Renaștere se rugau lui Dante, iar țărani din Irlanda au în loc de icoană, capul lui Burns.

E vrednic de închinare, acela care e suprema glorie românească. Dacă voivozii ni-au dat în trecut biruinți de faimă omenească, Eminescu, ni-a deschis cerul.

Veșnic va pluti el peste cugetarea veacurilor.

Poezia lui, va curge pururi în torente de lumină peste sufletul unui popor întreg și din sufletul acesta fecundat de poezie, va răsări puternic și superb lăstarul geniului nostru artistic și floarea sublimă a conștiinței de neam.

Eminescu e cel dintâi care scrie și cugetă pentru întreg neamul românesc și printr'ânsul se face unitatea noastră culturală.

La mormântul dela Putna, al lui Ștefan-cel-Mare, el a pecetluit legătura de aur a sufletului românesc, prin tradiții, prin glorie din trecut, prin limbă, prin simțire, prin sânge.

Cuvântul lui puternic a fost o trîmbiță de luptă. La glasul ei de flacări conștiința de neam s'a trezit, sufletul și-a deschis aripele în sbor de înălțare, și în splendida lumină a cerului deschis de el, ochii noștri privesc uimiți, imperiul eternelor frumuseți.

Sufletul, astfel îmbătat, așteaptă pe țarmurile oceanului său, răsăritul unui soare nou: înțelegerea adâncă a celor ce pregătesc apoteoza unui neam.

Din munți bătrâni.

De Eminescu.

Din munți bătrâni și din păduri mărete
Se nasc isvoare, ropotind se plimbă,
Deprind pe rând oceanica lor limbă
Și sunt în codrii pustnici cântărețe.

Spărgând prin stânci albia lor strămbă,
Se leagăn' line și fac valuri crețe,
În drumul lor ia firea mii de fețe —
Aceleași sunt, deși mereu se schimbă.

Dar cu adâncul apei s'adâncește
În glasul lor a sunetului scară,
Devine tristă, — rânduri-rânduri crește,

Pân' ce unindu-se în marea-amară,
Ca fluviu mândru, ce-ostenit mugește, —
Ai tinereții dulce glas de mult uită.

Eminescu și Ardelenii.

De Ioan Slavici.

Eminescu a petrecut o parte din copilăria lui sub purtarea de grijă alui Aron Pumnul, care pentru el era unul din cei mai vrednici și mai liniștiți oameni. În urmă a trecut la Sibiiu, unde avea un frate mai mare, care studia drepturile la atunci germana Academie de drepturi de acolo. După testimoniul școlar, pe care l-am găsit între hârtiile lui, el a trecut a treia clasă gimnazială la Sibiiu, de unde a trecut apoi la Blaj. În urmă fratele său s'a mutat la Timișoara ca avocat și nu mai încapă îndoială, că Eminescu a trăit un timp oare care și în Banat. Mai târziu a stat câtva timp la Beiuș.

Deși dar Moldovean, Eminescu a petrecut o însemnată parte din copilăria și din tinerețele lui în mijlocul românilor din împărăția habsburgică, la dânsii, în »Familia« lui Iosif Vulcan și a început activitatea literară, în »Federațiunea« lui Roman a publicat primele articole politice, și între contemporanii lui nu era nici unul, care îi cunoștea ca dânsul pe românii de pretutindeni din propria lui intuițiune. El a fost cel mai adevărat reprezentant și cel mai zelos propagator al simțământului de unitate națională la noi.

Simțământul acesta s'a dezvoltat și l'a împins la fapte în timpul celor trei ani, pe care i-a petrecut la Viena, unde-și urmau studiile tineri din toate țările cu poporațiune română, îndeosebi și macedoneni.

La 1869, când noi am venit la Viena, studenții români erau desbinați după temperament și după aspirațiunile rezultate din ei în două societăți academice. Mai ales în urma stăruinței lui și a amicilor săi dela Cernăuți, dela Sibiiu și dela Blaj aceste două societăți au fost desființate și s'a constituit societatea »România Jună«, care și l'a ales secretar în primul ei comitet.

Tot în urma stăruințelor lui și a amicilor săi a fost pusă la cale serbarea dela Putna, care a fost prima acțiune, la care au luat parte români de pretutindeni, și în gândul nostru era punctul de plecare pentru o organizare statornică a studențimii române dela toate universitățile. Și în comitetul central instituit pentru punerea la cale a acestei serbări a lucrat Eminescu ca secretar.

Lucrând alături cu dânsul în ambele aceste comitete, mi-l aduc aminte, cu câtă însuflețire stăruia să înfruntăm toate greutatele mergând mereu înainte și cât de nestrămutată îi era încrederea în puterea de viață a neamului românesc.

Erau cu toate aceste mulți cei-ce nu-l puneau în rândul naționaliștilor adevărați.

Conservator prin firea lui, crescut la Cernăuți. și admirator al lui Șaguna, el era, cum se zicea atunci, »schwarz-gelb« îndărătnic, nu-i ura, ci-i disprețuia pe unguri ca pe niște smintiți și lua în bătaie de joc pe așa-numiții »iredentiști«, precum și pe franțuziții, care făceau paradă de naționalism avântat.

Pentru dânsul chestiunea română era culturală și numai culturală și primejdia cea mare era, ca nu cum-va, trăind sub înrăuriri culturale deosebite, încetul cu încetul să ne diferențiam și să ne înstrăinăm unii de alții. — După părerea lui înrăurirea franceză ne strică mințile întocmai ca cea bizantină, cea germană ne zăpăcește și ne pornește spre exagerări. Diferențierea se și produsese, încât în România nu mai putea nimeni să citească ceia ce se scria în Ardeal, iar în Ardeal nu mai citea nimeni ceia ce se scria în România, căci nu numai în limbă, ci și în felul de a gândi și de a simți erau mari deosebirile între românii din cele două părți ale Carpaților.

El combătea deci cu multă îndărjire ori-și-ce înrăurire culturală străină, nu admitea, ca oameni străini de neamul nostru să ieie parte la lucrarea noastră intelectuală și stăruia să luăm inspirațiune din viața sufletească a poporului, care e pretutindeni același, și să scriem așa, ca românii toți să ne înțeleagă.

Admitea, că conducerea vieții noastre cult rale nu pot s'a aibă decât românii din România, dar susținea, că viața noastră națională se razămă pe virtutea Ardelenilor îndărătnici, care au păstrat mai bine decât ori-și-care alți frați ai lor firea specială românească, felul de a vedea și de a simți al românului, precum și credințele, obiceiurile și apucăturile rămase din bătrâni.

Totdeauna dar, și astfel și la Putna, când se puse în discuțiune chestiunea înființării unui organ național pentru susținerea intereselor comune întregului neam românesc, el a stăruit, ca acel organ să se înființeze la Sibiiu, dar să colaboreze la el scriitorii de pretutindeni.

De aceea încă de pe atunci mulți îl socoteau ardelean, și în urmă, când lucrăm împreună la »Timpul«, nu odată i-au aruncat adversari pripiți vorba, că e om »de pripas« în România și nu i-se cuvine să se amestece în treburile țării ce-i dă ospitalitate.

Eminescu socotea pretutindeni stricată clasa cultă română, așa numita »pătură superpusă« și nu-și făcea iluziuni în ceea ce privește dezvoltarea noastră politică. »Vom înainta, — zice el, — cu toată ticăloșia noastră, căci n'avem încotro: iarba crește și ea fără nici o purtare de grijă, dacă dă Dumnezeu ploaie«. — Despre un avânt în viața politică a românilor nu putea să fie vorba decât după ce se va fi restabilit unitatea culturală și va fi urmat renașterea morală, pe care o visa el.

Azi, când se împlinesc douăzeci de ani dela moartea lui, putem să ne dăm seamă, dacă el avea ori nu dreptate.

Un lucru e neîndoios: că în deosebi românii din regatul ungar au dat politicește îndărăt, încât stau neasemănat mai rău decum steteau în timpul, când Eminescu își urma lucrarea. Unitatea culturală cu toate acestea s'a restabilit, și vorba e numai s'o păstrăm și de aici înainte — lucrând în viața sufletească cu toții împreună. — Renașterea morală va urma și ea, dacă, dându-ne seamă, că dela ea atârnă viitorul neamului nostru, o vom voi cu toții. — Iar celelalte sunt lucruri de puțină importanță.

Când ostenea bine de acel cutremur, se închi-
dea în odaia lui, dormea dus și peste două, trei
zile se arăta iar liniștit ca »Lucașfărușul« lui — »ne-
muritor și rece».

Acum începea cu verva lui strălucită să-mi pre-
dice budismul, și să-mi cânte Nirvana, ținta su-
premă a lui Buda-Çakiamuni.

O așa încordare, un așa acces a avut în ulti-
mele momente bune: acela a fost semnalul sfir-
șitului. După cutremur, el nu s'a mai închis în
odaie să se culce și să mai facă ce făcea mai
nainte Lucașfărușul. A pornit înainte, tot înainte,
până ce a căzut sub loviturile vrăjmașului pe
care-l purta în sinu-i încă din sinul maicii sale.
Copil al unei rase nobile și bătrâne, în el se pe-
trecea lupta decisivă între flacăra celei mai înalte
vieți și germenul distrugerii finale a rasei — ge-
niul cu nebunia.

Lupta a fost groaznică. Incercarea, drumul,
cătră Nirvana a fost tot așa de dureroasă cât și
de strălucită.

În capul cel mai bolnav, cea mai luminoasă in-
teligență — cel mai măhnit suflet în trupul cel
mai trudit! Și dacă am plâns când l-au așezat
prietenii și vrăjmașii, admiratorii și invidioșii, sub
»tețul sfânt«, n'am plâns de moartea lui; am
plâns de truda vieții, de câte suferise această iri-
tabilă natură dela împrejurări, dela oameni, dela
ea însăși.

Acest Eminescu a suferit de multe, a suferit
și de foame. Da, dar nu s'a încovoiat niciodată:
era un om dintr'o bucată și nu dintr'una care
se găsește pe toate cărările.

Generații întregi or să su'e cu pompă dealul
care duce la Șerban-Vodă, după ce vor fi umplut
cu nimicul lor o vreme, și o bucată din care să
scoți un alt Eminescu nu se va mai găsi poate.

Să doarmă în pace năcăjitul suflet!

Ferventul budist este acum fericit: el s'a în-
tors în Nirvana — așa de frumos cântată, atât
de mult dorită — pentru dânsul prea târziu, prea
de vreme pentru noi. 1889, Iunie 18.

H O R E A.

De Eminescu.

Să priveasc' Ardealul lunii i-e rușine
C'a robii copiii pe sub mini străine,
Ci într'un nor de abur, într'un vâl de ceață
Își ascunde tristă galbena ei față.

Horia pe un munte falnic stă călare,
O coroană sură munților se pare.
Iar Carpații țepeni, îngropați în nor,
Își vuiu prin tunet gândurile lor

Eu am, zise-un tunet, suflet mare greu,
Dar mai mare suflet bate în pieptul meu
Fruntea-mi este albă ca de ani o mie
Dară al lui nume mai mult o să ție

Nalți suntem noi munții, zise-un veciniu Carpat
Dar el e mai mare, că ni-i împărat.

Atunci luna iese, norilor regină
Fruntea lui cea pală roșu o 'nsenină
Galbenele-i raze încing fruntea-i rece
Că părea din munte diadem de rege.

Și un stol de vulturi năuntele 'nconjur
Cugetînd că-i Joe, Dumnezeuul lor.
Cînd în miezul nopții, cununat cu nimbu
Fulgere aruncă sus de pe Olimp.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 28 Iunie n. 1909.

16/29 Iunie.

Azi se împlinesc 20 de ani dela moar-
tea lui Mihail Eminescu. În semn de pioasă
aducere aminte și adâncă recunoștință, în-
chinăm numărul de azi întreg aceluia, care
a cuprins în slove nemuritoare simțirile unui
neam întreg »dela Nistru pân' la Tisa«. În
fața acestei clipe sfinte, am crezut, că tre-
buie să uităm toate celelalte griji, mari și
mărunte, pe cari în alte zile le cernem sub
ochii cititorilor noștri.

Pentru orientare, amintim:

Catrenele și Cugetările inedite, pe cari le
dăm în numărul nostru de azi, nu au mai
fost publicate nicăieri și sunt necunoscute
până acuma;

Bucățile: *Mihail Eminescu* de N. Iorga,
Eminescu și Ardelenii de I. Slavici, *Lui
Eminescu*, poezie de Cincinat Pavelescu și
Un rapsod de Gh. Mugur — sunt ori-
ginale.

Fragmentul dramatic »Mira« îl reprodu-
cem din calendarul »Minervei«, sonetele
»Cum oceanu...« »Din munți bătrâni...« și
poezia »Horea« din volumul de poezii po-
stume ale lui Eminescu.

Și în sfârșit, am crezut că facem un ser-
viciu cetitorilor noștri, dacă mai publicăm
odată articolele celor doi scriitori de frunte,
Vlahuță și Caragiale, deopotrivă de dragi
publicului, și buni prieteni de ai lui Emi-
nescu. Bucata d-lui Vlahuță e reprodușă
din »Sămănătorul« (anul I), a d-lui Cara-
giale din volumul »Note și schițe«.

Ne simțim îndemnați să mulțămim și pe
această cale d-lor Iorga, Slavici, Cincinat
Pavelescu, și îndeosebi d-lui Gh. D. Mugur
din Sinaia — pentru binevoitorul concurs
și pentru prețioasele articole, cu cari îmbogă-
țim numărul de azi al »Tribunei«.

— **Serbarea pentru Eminescu în Arad.**
Amintim încă odată publicului din Arad și din
împrejurime că mâine, Marți 16/29 I. c., seara la
orele 8 »Asociațiunea culturală« din Arad va
ține o serbare în amintirea lui Eminescu. Pro-
gramul serbării s'a publicat. Locul unde se va
ține e sala dela »Mileniu«, Intrarea gratuită. Cre-
dem că nimeni dintre cărturarii Aradului nu va
lipsi.

— **D. Seton Watson în Blaj.** Vineri d-nul
Seton Watson, însoțit de d-nii Octavian Goga și
I. I. Schiopul au vizitat Blajul.

— **Mișcarea națională în Caracal.**
Din Caracal capitala județului Romanați
(România) ni-se anunță că acolo s'a cons-
tituit o secție locală a »Ligei Culturale« a-
legându-se președinte *Alexandru Nicolau*
avocat, iar secretar d. *Nicu Pavlidi*. S'a ho-
tărât ca doamnele și domnișoarele de orice
rang social să fie invitate a lea parte la
Ligă și la activitatea ei. Se proiectase și o
excursiune cu profesorii și elevii gimnazului
din loc la Arad, unde avea să se dea o
reprezentare cu ei, dar piedicile pe cari gu-
vernul unguresc le-ar face, au făcut să se
renunțe la excursiune.

În schimb se va face o excursiune la
Brașov. S'a adresat d-lui N. Iorga o invi-
tare de a ține o conferință în Caracal. În
același timp noua secție a »Ligei« a adresat
d-nei Anuța Viad și d-lui Dr. Toma Ionescu
câte o adresă de felicitare și aderență pe

cari le vom publica. Urâm succes deplin
nouvei și energice mișcări naționaliste din
Caracal.

— **În jurul morții lui Aurel Murășianu.**
»Gazeta Transilvaniei« urmează a publica articole
și telegramele ce a primit cu privilegiul morții lui
Aurel Murășianu. Sunt telegrame dela P. S. S.
episcopul Radu, dela archimandritul Dionisie, I.
cavaler de Pușcariu, Dr. Gh. Popovici (Lugoj),
generalul Gigartu (Craiova) Dr. Sârbu și Dr. Pe-
trovici (Lugoj) două telegrame nemțești dela
doamnele Elena Mocioni (Vlaicoveț) Teresia Mo-
cioni (Căpâlnaș) una românească din Birchiș
dela dnii Anton Mocioni și Petru Ionaș etc. etc.

»Gazeta« mai scrie că răsfoind printre însem-
nările lui Iacob Murășianu dna văduva Elena
Murășianu a găsit că regretatul ei soț a decedat
în aceeași zi în care s'a născut. Ziua nașterii și a
morții lui Aurel Murășianu e 20 Iunie 1847 și
20 Iunie 1909, prin urmare a împlinit exact vârsta
de 62 de ani, o întâmplare destul de rară.

Publicând discursurile și articolele rostite și
scrise cu privilegiul morții lui Murășianu spre a
manifesta doliul său, și ca un frumos semn de
pietate, »Gazeta« urmează a se încadra în negru.

— **Tripla Alianță.** Din sursă bine in-
formată se anunță din Viena: Pe la sfârșit-
tul lunii lui Iulie, ministrii de externe Tit-
toni, Aehrenthal și Bülow, se vor întâlni la
Ischl sau la Gastein, pentru a discuta asu-
pra tuturor chestiunilor pendente, precum
și în privința atitudinii Triplei Alianțe față
cu Rusia. Întâlnirea împăratului Wilhelm II.
cu țarul Nicolae II. a făcut necesară și în-
tâlnirea celor trei miniștri de externe.

— **Examenul verbal de maturitate la li-
ceul din Brașov** s'a terminat cu următorul re-
zultat: *Maturi* cu foarte bine: 1) Sebastian Bor-
nemissa, 2) Nicolae Dordea, 3) Ioan Garoiu, 4)
Dumitru Manu, 5) Dumitru Nistor, 6) I. Petrușiu,
7) I. Popoviciu, 8) P. Savu, 9) Vas. Stoica. *Ma-
turi* cu bine: 1) Nic. Aron, 2) P. Boeriu, 3) Sim.
Borzea, 4) D. Galdău, 5) I. Hozanu, 6) I. Ignaton,
7) Nic. Ilieșiu, 8) I. Lup, 9) I. Moldovan, 10) Nic.
Olariu, 11) V. Meșotă, 12) Iosif Pop, 13) Solomon
Sofonea, 14) V. Stănilă, 15) C. Țeicu, 16) E. Țeposu.
Maturi: 1) Tr. Aiteanu, 2) Virg. Laurian Aron,
3) Romul Bucșa, 4) Tr. Bude, 5) Emil Colbazi,
6) Dan Romeo, 7) I. Harșia, 8) Nic. Mandai, 9)
Ios. Pușcariu, 10) Val. Roșca, 11) I. Russu, 12)
I. Scumpu, 13) Aurel Șinca, 14) Nic. Tatu și Nic.
Fulea, care a făcut examenul de emendare din
matematică. 5 înși au să repeteze examenul în
Sept. 1909 din un studiu, iar 1 candidat a fost
avizat la repetarea examenului întreg în Iunie 1910.
Rezultatul obținut anul acesta este, fără îndoială,
foarte favorabil, ceace constituie un titlu de
laudă nu numai pentru elevi ci și pentru pro-
fesorii.

— **Mare entusiasm în Turcia pen-
tru un războiu cu Grecia.** Din Salonic
se telegrafiază: Din pricina chestiunii cre-
tane în toate sferile politice și militare din
Turcia suflă un curent din ce în ce mai
puternic pentru un războiu în contra Gre-
ciei. S'au ținut și se vor ține încă nume-
roase meetinguri pentru declararea război-
ului. Albanezii au promis 50.000, bulgarii
30.000 de voluntari. Înarmările continuă.

— **Examen de învățătoare.** D-șoara Lucia Bog-
dan din Șiria a trecut zilele acesteia examenul de în-
vățătoare la școala normală de stat din Cluj. Cu pri-
lejul celui examen s'a prezentat, precum ni-se scrie,
afară de dînsa și o elevă romînă greco-catolică. Pe
cînd însă la examenul de religie protopopul ortodox
din Cluj, d. Roșescu a examinat în limba romînească,
protopopul greco-catolic, cunoscutul Dăianu, a exami-
nat în limba statului.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra
prăvăliei de gramfoane a lui Francisc Schu-
t din *Becicherecul-mare* (Nagybecskerek). Ca-
g de prețuri gratis și franco.

Tirgul de bucate din Arad.

28 Iunie 1909.

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	15.80—
cucuruz 400 mm.	7.40—
secară	10.—
ovăs	8.40—
orz	8.20—

șurile sunt socoite în coroane și după 50 klg.

Lista de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 28 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.74—27.76
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.60—15.62
Cucuruz nou Mai	14.48—14.50
Ovăs pe Oct.	16.04—16.06
Rapiță pe Aug.	29.—29.20

șul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

Tisa	31 K.	65—34 K.	20 fil.
Comitatul Albei	31 »	20—34 »	»
Pesta	32 »	—34 »	45 »
năjănesc	31 »	75—34 »	55 »
delenesc	32 »	60—32 »	80 »
Bacica	32 »	30—33 »	70 »
cară de calitate I.	20 »	45—20 »	75 »
cară de calitate mijlocie	20 »	15—20 »	35 »
zul de nutreț, calitate I.	17 »	70—18 »	60 »
zul de calitate a II.	17 »	—17 »	10 »
văs de calitate I.	19 »	75—20 »	05 »
văs de calitate a II.	17 »	30—20 »	10 »
cucuruz	15 »	90—16 »	10 »
urte	12 »	80—13 »	10 »

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
tribuna institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“

sanatoriu

ranjat după sistemul dr. Lahman cu toate
tocmirile moderne ale terapiei fizicale
dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela
iena în regiune romanțică și sănătoasă.
osta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).
Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție di-
cțiunea și medicul șef al stabilimentului
Dr. Marius Sturza.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul
Radovan Popovits, Ujvidék 83.

CARTEA

in care poate învăța cum să facă toate
chiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.
ot așa vând materialul necesar cu praț cu tot.
Prețul pentru 100 litre 8 cor.

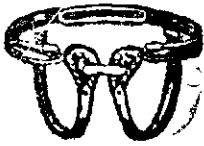
„Sentinela“

**Institut de credit și economii ca societate
pe acții în SATUL-NOU (Révaufalu) cu
filiala în Sân-Mihaiu.**

Efectuește toate operațiunile de bancă. După
depuneri plătește 5% interese și 10% dare după
interese. — Prospect pentru noua emisiune de
acții, pentru acționari cu 110, iar pentru ne-
acționari cu 112 cor. se pot cere dela direcțiune.

Satul-Nou, în 7 Maiu 1909.

Direcțiunea.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit
prin mul de scrisori de recunoștință
dovedește că

specialitățile (preservative)

pentru dame și domni, inventate sub numele Zénith sunt
cele mai de încredere, nu strică sănătatea, oceaie eră
defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor.,
1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele
Zénith, căoi numai stunele e veritabil, dacă e prevăzut
cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară
pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea
bolnavilor.
Szabadka, Kossuth-u.

Invenție nouă:

Invenție nouă:

Moară de oțel pentru întrebuintare
în economie și acasă, macină excelent orzul,
cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfa-
cerea sămânței de lucernă și trifoiu,
de mână cu puterea ori cu mâna, de aplicat
în mașina de imblătit ori de sine stătătoare.
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifolului și atelier de repa-
raturi de mașini

ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Vilánytelep mellett

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

— KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz. —

Animalele să se tri-
mită cât se poate de
proaspete și nebe-
lite. Trebuie indicat
în ce formă să se în-
tâmpie prepararea;
mamiferelor mai
mari să li-se scoată
intestinele. — Pentru
impachetare soco-
teso numai cheltule-
— Ille mele. —
Preparație îngrijită,
artistică, în formă
naturală, lucru
traiclo, prețuri mo-
derate!

Schmidutz József

fabricant de instrumente muzicale și
magazin de tot solul de instr. muzicale.

KULA (comit. Baci).

Se capătă: **Violine, goarne, harmonice,**
tambure și cele mai bune gramfoane
precum și orice instrumente muzicale.

Primesc repararea a orice solu de instrumente
muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție.
Țin în depozit violine și cimbele fabricate în
țară și străinătate precum și coarde de oțel
englez pentru tambure.

Kovács L. Nandor

SEGHEDIN — SZEGED

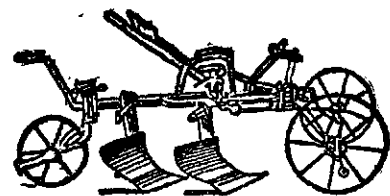
— Laudon utca. —

Pregătește clasuri
de turn pentru
biserici, primăriile
castele, cazărmi,
școli și fabrici,
de construcția cea
mai nouă și mai
bună, executate so-
lid. Primește orice
reparări. — Clasuri
de turn, bisericilor,
comunelor le expe-

— diază pentru plătiri în rate. —

Planuri gratuite.

Tátray Sándor

turnătorie de fier, fabrică de mașini și plu-
guri, atelier de zidărie și lăcătușerie

Oradea-mare — Nagyvárad
Teleky-utca 35.

Lucrări vărsate pentru mașini,
după desemn sau lucrări de
fier strugărit și lucrări oblite.

Pluguri sistem Sack,

tofelul de lucrări de lăcătușerie și
— pentru zidiri. —

**Atelier model de
mășerie propriu.**

Cele mai bune gramofone

cu prețuri ieftine fără concurență și mare asortiment, se pot căpăta la

FRANZ SCHUBERT

Becicherecul-mare (Nagybecskerek)
(palatul finanțelor).

Gramofone cu 25-40-80 coroane până la 200 — Plăci mari de 15 cm. cu două părți 4 cor.

Orkestre pentru restaurante dela 450 cor.

Biciclete fabricație I 110 cor. — Toate părțile din cari se alcătuește în cel mai mare asortiment cu preț ieftin. La cerere se trimite gratuit catalogul de prețuri despre gramofone, plăci, biciclete, motoare, mașini de cusut și părți alcătuitoare.

IOAN I. CREȚU

arhitect și lăcătuș
Timișoara-Fabric
Fă-utca 10.

Primește orice lucrări cu fier pentru zidiri, precum și bariere pentru trepte și balcoane, gratii pentru porți, schelete pentru ferestri, garduri pentru

morminte și vetre de fier cu prețuri moderate.

Cel dintău atelier de pietri monumentale arădat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cinuitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

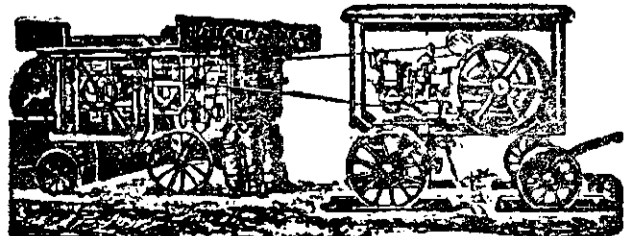

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14.

Recomandă motoare mánate cu uleiu brut, benzina și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articlii tehnice, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru măcinat. — Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit — și francat. —

Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

Frații Lászlóczi din Cluj

aduc la cunoștință că cărnăria veche de 40 ani, au mărit-o și au provăzut-o cu instalație electrică. Recomandă specialitățile de prima calitate de

cârnaș din Cluj, slănină și articlii de cărnărie,

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu aiu, cărnaș, carmanadiă, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă

cărtaboș de Cluj și sângerete; specialități de cărtaboș și cărnași, pastete, și rânză de porc umplută, slănină pentru muncitori în cantitate peste 25 kg.; în fine untură curată de porc topită în vase.

La comande mari și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuros. — Adresa:

FRĂȚII LÁSZLÓCZY fabrică de cărnărie - Cluj - Kolozsvár.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comande de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimis. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt“ Kaposvár, Fă-utca 22 T.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Modiaș — Medgyos.

Lucru de mână garantat

- Ghete de șevro pentru demni . . . K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 10.50
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6.80
- Ghete de copii dela . . . K 3.—

Material de I-a clasă.